

แนวทางการพัฒนาชุมชนบ้านอุบลพัฒนา อำเภอวังน้ำเขียว
จังหวัดนครราชสีมาให้เป็นจุดหมายปลายทางในการท่องเที่ยว

An approach to the development for Ban Ubon Phattana Community in
Wang Nam Khiao District Nakhon Ratchasima of the tourism destination

วัลย์ลิกา เจริญศิลป์^{1*} นพรัตน์ ทรงสายชลชัย¹ ประเมษฐ์ สักพันธ์¹ และพุฒิดา พรหมภู¹

Wanlika Charoensilpa^{1*} Nopparat Songsaichonchai² Poramate Saggapunt³
and Putita Phrompoo¹

¹คณะวิทยาศาสตร์และศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน นครราชสีมา

¹Faculty of Science and Liberal Arts Rajamangala University of Technology Isan, Nakhon Ratchasima

*Corresponding author, e-mail: Wanlika.ch@rmuti.ac.th

Received July 9, 2025; Revised September 24, 2025; Accepted December 8, 2025

บทคัดย่อ

การศึกษาแนวทางการพัฒนาชุมชนบ้านอุบลพัฒนา อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว มีวัตถุประสงค์ 3 ประการ คือ 1) ศึกษาศักยภาพการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยว 2) ศึกษาพฤติกรรมและความต้องการของนักท่องเที่ยวต่อการพัฒนาการท่องเที่ยว 3) เสนอแนวทางการพัฒนาชุมชนงานวิจัยฉบับนี้เป็นแบบผสม (Mixed Method) ใช้วิธีวิจัยเชิงปริมาณเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามจากนักท่องเที่ยวและวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ และวิธีวิจัยเชิงคุณภาพเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกหน่วยงานรัฐ เอกชน และชุมชน โดยวิเคราะห์เนื้อหาผลการวิจัยพบว่า 1) ชุมชนมีศักยภาพสูงด้านการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติและวัฒนธรรม มีการพัฒนาทั้งสิ่งดึงดูด การเข้าถึง สิ่งอำนวยความสะดวก และกิจกรรมท่องเที่ยว 2) นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 63.50 อายุ 20–29 ปี ร้อยละ 61.00 การศึกษาปริญญาตรี ร้อยละ 66.50 อาชีพนักเรียน/นักศึกษา ร้อยละ 68.50 ภูมิลำเนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ร้อยละ 80.50 รายได้เฉลี่ยไม่เกิน 15,000 บาท ร้อยละ 68.50 และส่วนใหญ่โสด ร้อยละ 80.00 3) แนวทางพัฒนา ได้แก่ (1) สร้างสมดุลการท่องเที่ยวกับการอนุรักษ์ธรรมชาติ ควบคุมและตรวจสอบไม่ให้เกิดสิ่งแวดล้อม (2) พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่ยั่งยืน (3) ประสานความร่วมมือระหว่างรัฐ เอกชน และชุมชน รวมถึงการนำเทคโนโลยีหรือแนวทางพัฒนาอย่างยั่งยืน (4) ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม อนุรักษ์และเผยแพร่ประเพณีท้องถิ่น

คำสำคัญ : แนวทางพัฒนา ชุมชนบ้านอุบลพัฒนา จุดหมายปลายทางในการท่องเที่ยว

Abstract

This study aimed to explore guidelines for developing Ban Ubon Phatthana Community, Wang Nam Khiao District, Nakhon Ratchasima Province, into a sustainable tourist destination. The objectives were: (1) to examine the community's potential for tourism development; (2) to investigate tourist behavior and needs regarding tourism development; and (3) to propose practical community development guidelines. A mixed-methods approach was employed. Quantitative data were collected through questionnaires administered to tourists and analyzed using statistical software, while qualitative data were obtained through in-depth interviews with government officials, private sector representatives, and community members, subsequently analyzed using content analysis. The findings revealed that Ban Ubon Phatthana Community has strong potential for both nature-based and cultural tourism. The community features well-developed attractions, accessibility, facilities, and tourism activities that support its development as a destination. The majority of tourists were female (63.5%), aged 20–29 years (61.0%), held bachelor's degrees (66.5%), were students (68.5%), originated from the Northeastern region (80.5%), with average monthly income of ≤15,000 Baht (68.5%), and were mostly single (80.0%). The proposed development guidelines emphasize: (1) balancing tourism growth with environmental conservation, (2) developing sustainable infrastructure, (3) fostering collaboration among government agencies, private sectors, and community stakeholders, with an emphasis on integrating technology and sustainable practices, and (4) promoting cultural tourism through the preservation and dissemination of local traditions.

Keywords: Development Guidelines, Ban Ubon Phatthana community, Tourist Destination

บทนำ

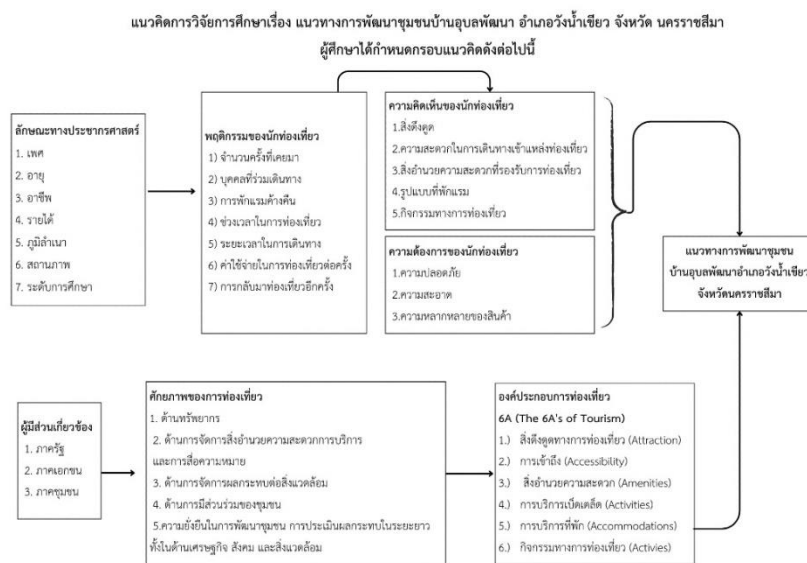
อำเภอลำทะเมนชัยเป็นแหล่งท่องเที่ยวหนึ่งที่ได้รับค่านิยมจากนักท่องเที่ยว ตั้งอยู่ทางทิศใต้ของจังหวัดนครราชสีมา มีคำขวัญว่า “วังน้ำเขียวเมืองหนาว ภูเขามากมายน้ำตกหลากหลาย ผลไม้นานาพรรณแดนสวรรค์เมืองในหมอก” ที่มาของชื่อ อำเภอลำทะเมนชัย ได้มาจากสภาพภูมิประเทศเป็นวังน้ำใสจนมองเห็นเงาสะท้อนสีเขียวของต้นไม้ อำเภอลำทะเมนชัยมีลักษณะภูมิประเทศส่วนใหญ่เป็นภูเขาที่มีความลาดชันในลักษณะเป็นลอนคลื่นสลับกันตลอดทั้งพื้นที่ทรงกระเพาะคว่ำ และมีบางส่วนเป็นพื้นที่ราบลุ่ม ลักษณะภูมิอากาศเย็นสบายตลอดทั้งปี นักท่องเที่ยวรู้จักวังน้ำเขียวในฐานะเป็นสถานที่ที่มีโอโซนติดอันดับ 1 ใน 7 ของโลก และได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลกเมื่อวันที่ 14 กรกฎาคม พ.ศ. 2548 นับเป็นมรดกโลกอันดับที่

5 ของประเทศ และเป็นอันดับที่ 2 ของมรดกทางธรรมชาติภายใต้ชื่อกลุ่ม “ดงพญาเย็น – เขาใหญ่” โดยอำเภอวังน้ำเขียวมีพื้นที่อยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติ 2 แห่ง ได้แก่ อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ และอุทยานแห่งชาติทับลาน อำเภอวังน้ำเขียวมีความอุดมสมบูรณ์ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้วยเหตุนี้จึงกระตุ้นและดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวเข้ามาท่องเที่ยวในพื้นที่อำเภอวังน้ำเขียวเป็นจำนวนมาก และนักธุรกิจก็เข้ามาลงทุนดำเนินกิจการด้านการท่องเที่ยวเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวที่เข้ามาในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง อาจจะทำให้มีความเสี่ยงสูงที่ทรัพยากรท่องเที่ยวถูกนำมาใช้โดยไม่คำนึงถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจนนำไปสู่การเสื่อมโทรมของแหล่งท่องเที่ยวได้ต่อไปในอนาคต (ศิรินันท์ พงษ์นิรันดร์ และคณะ, 2559) ด้วยเหตุนี้ การพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนเพื่อการจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนจึงมีความสำคัญอย่างมาก ชุมชนบ้านอุบลพัฒนาอำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา เป็นพื้นที่ที่มีความอุดมสมบูรณ์ทางธรรมชาติเหมาะที่จะพัฒนาให้เป็นจุดหมายปลายทางของการเดินทางท่องเที่ยว แต่ในปัจจุบันนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังจังหวัดนครราชสีมา ยังไม่รู้จักชุมชนบ้านอุบลพัฒนาเท่าที่ควร ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาแนวทางพัฒนาชุมชนบ้านอุบลพัฒนา อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมาให้เป็นจุดหมายปลายทางในการท่องเที่ยวอันจะนำมาซึ่งรายได้ให้แก่คนในท้องถิ่น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาศักยภาพในการพัฒนาชุมชนบ้านอุบลพัฒนา อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา ให้เป็นจุดหมายปลายทางในการท่องเที่ยว
2. เพื่อศึกษาพฤติกรรม ความต้องการของนักท่องเที่ยวต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชนบ้านอุบลพัฒนาอำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา
3. เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาชุมชนบ้านอุบลพัฒนา อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา ให้เป็นจุดหมายปลายทางในการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ทั้งในแง่ของเศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม

กรอบแนวความคิด

ภาพที่ 1 แสดงกรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาเรื่อง “แนวทางการพัฒนาชุมชนบ้านอุบลพัฒนา อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา ให้เป็นจุดหมายปลายทางในการท่องเที่ยว” ในครั้งนี้เป็นงานวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Method Research) โดยใช้การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ซึ่งใช้แบบสอบถามเพื่อศึกษาศักยภาพในการพัฒนาชุมชนบ้านอุบลพัฒนา อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา ให้เป็นจุดหมายปลายทางในการท่องเที่ยว ศึกษาพฤติกรรมและความต้องการของนักท่องเที่ยวต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชนบ้านอุบลพัฒนา จากนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวในชุมชนบ้านอุบลพัฒนา จำนวน 400 คน ด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย วิเคราะห์ข้อมูลเป็นค่าร้อยละ และค่าเฉลี่ย โดยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS/PC (Statistical Package for the Social Science) สำหรับการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชนบ้านอุบลพัฒนา อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา เก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ข้อมูลจากเอกสาร และการประชุมกลุ่มย่อย วิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการพรรณนา

ผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ ข้อที่ 1 ศึกษาศักยภาพในการพัฒนาชุมชนบ้านอุบลพัฒนา อำเภอวังน้ำเขียว

จังหวัดนครราชสีมา ให้เป็นจุดหมายปลายทางในการท่องเที่ยว

จากการศึกษาและสัมภาษณ์หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับศักยภาพในการพัฒนาชุมชนบ้านอุบลพัฒนา อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา ให้เป็นจุดหมายปลายทางในการท่องเที่ยว

ด้านพื้นที่ พบว่า แม้จะมีศักยภาพจากทรัพยากรทางวัฒนธรรมและธรรมชาติ แต่ยังขาดโครงสร้างพื้นฐานที่เพียงพอทำให้การพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวหลักยังไม่สมบูรณ์ ขาดแคลนบริการพื้นฐาน และสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับนักท่องเที่ยว ทำให้ยังไม่สามารถรองรับการท่องเที่ยวได้เต็มที่ แต่หากได้รับการพัฒนาอย่างเหมาะสม ชุมชนแห่งนี้สามารถกลายเป็นจุดหมายปลายทางที่สำคัญได้ในอนาคต **ด้านอัตลักษณ์ของทรัพยากรท้องถิ่น** บ้านอุบลพัฒนาโดดเด่นด้วยวัฒนธรรมพื้นบ้าน วิถีชีวิตชาวอีสาน และงานหัตถกรรม เช่น การถักเสื่อปอเทือง ซึ่งสะท้อนถึงภูมิปัญญาท้องถิ่น นอกจากนี้ยังมีเทศกาล "ของดีวังหิน" ในเดือนธันวาคมที่เปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวได้สัมผัสอาหารพื้นเมืองและสินค้าหัตถกรรมของชุมชน **ด้านบริหารจัดการ** พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลวังหินไม่ได้มีการจัดเก็บสถิติจำนวนนักท่องเที่ยวที่แน่ชัด หน่วยงานมีแผนพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยมุ่งเน้นการปรับปรุงเส้นทางถนนสายหลักที่เชื่อมต่อระหว่างตำบลวังหินและบ้านอุบลพัฒนา เพื่ออำนวยความสะดวกในการเดินทางและกระตุ้นเศรษฐกิจท้องถิ่น นอกจากนี้ ยังมีการวางแผนพัฒนาพื้นที่แปลงเกษตรขนาด 8 ไร่ สำหรับการปลูกพืชสมุนไพร เช่น ข่า ตะไคร้ กระชาย และขมิ้น ซึ่งเป็นพืชที่มีศักยภาพทางเศรษฐกิจ สามารถสร้างรายได้ให้กับชุมชนและมีโอกาสส่งออกไปยังตลาดต่างประเทศ **ด้านกิจกรรมทางการท่องเที่ยว** มีจุดเด่นที่สำคัญ ได้แก่ ประเพณีบุญบั้งไฟ ซึ่งเป็นงานบุญประจำปีของชาวอีสาน หัตถกรรมท้องถิ่น ได้แก่ การถักเสื่ออกที่สืบทอดกันมาจากรุ่นสู่รุ่น และเทศกาล "ของดีวังหิน" ที่จัดขึ้นในเดือนธันวาคม นักท่องเที่ยวได้สัมผัสอาหารพื้นเมืองและสินค้าพื้นบ้าน ชุมชนยังมีทรัพยากรทางธรรมชาติที่โดดเด่น บรรยากาศที่เงียบสงบ และเส้นทางท่องเที่ยวที่เหมาะสมสำหรับนักท่องเที่ยวที่ต้องการพักผ่อนแบบใกล้ชิดธรรมชาติ การมีส่วนร่วมในการวางแผนและพัฒนาการท่องเที่ยว พบว่า ชุมชนบ้านอุบลพัฒนามีทรัพยากรทางวัฒนธรรมที่โดดเด่น ได้แก่ ประเพณีบุญบั้งไฟ งานหัตถกรรมถักเสื่ออก และเทศกาล "ของดีวังหิน" รวมถึงทรัพยากรทางธรรมชาติ

องค์ประกอบสำคัญต่อการพัฒนาบ้านอุบลพัฒนา อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา

ให้เป็นจุดหมายปลายทางในการท่องเที่ยว

1. **สิ่งดึงดูดทางการท่องเที่ยว (Attractions)** พบว่า ชุมชนบ้านอุบลพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีเสน่ห์จากวัฒนธรรมพื้นบ้าน โดยเฉพาะประเพณีบุญบั้งไฟและการถักเสื่อปอเทือง ซึ่งสะท้อนถึงภูมิปัญญาและวิถีชีวิตของคนในชุมชน การอนุรักษ์ประเพณีและวัฒนธรรมท้องถิ่น กิจกรรมทางวัฒนธรรม ได้แก่ งานเทศกาล

"ของดีวังหมี่" มีวิวอ่างเก็บน้ำและทิวทัศน์ของเขาสูงที่เป็นแหล่งที่อยู่อาศัยของกระทิงป่า กิจกรรมการส่องสัตว์ การเรียนรู้เกี่ยวกับการปลูกองุ่น โดยมีการจัดแสดงขั้นตอนการปลูกและการดูแลรักษาองุ่นอย่างครบวงจร จุดเด่นของชุมชนบ้านอุบลพัฒนา ชุมชนมีเอกลักษณ์จากธรรมชาติที่สวยงามและอากาศดี เหมาะสำหรับนักท่องเที่ยวที่ชื่นชอบการผจญภัยและท่องเที่ยวแบบเรียบง่าย โดยมีจุดชมวิวเชิงนิเวศที่เขาหินตั้งและกิจกรรมเชิงเกษตร เช่น การชมสวนองุ่นและการปลูกผักออร์แกนิก

2. การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว (Accessibility) พบว่า การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวในบางพื้นที่ยังมีข้อจำกัดที่ต้องได้รับการปรับปรุงในหลายด้าน แต่ก็มีควมคืบหน้าในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและช่องทางการประชาสัมพันธ์ที่สามารถเพิ่มการเข้าถึงได้อย่างมีประสิทธิภาพ ชุมชนบ้านอุบลพัฒนาเผชิญกับปัญหาถนนทางเข้าหมู่บ้านที่ยังไม่สมบูรณ์ แม้จะได้รับงบประมาณในการปรับปรุง แต่ยังต้องใช้เวลาพัฒนาให้สามารถรองรับนักท่องเที่ยวได้เต็มที่ ขาดบริการพื้นฐาน เช่น ตู้เอทีเอ็ม ร้านอาหารขนาดใหญ่ และที่พักที่เหมาะสมสำหรับนักท่องเที่ยว ทำให้ยังไม่สามารถรองรับนักท่องเที่ยวจำนวนมากได้ หากมีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและการประชาสัมพันธ์เอกลักษณ์ของชุมชนให้เป็นที่รู้จักมากขึ้น จะช่วยเพิ่มการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้ดีขึ้นในอนาคต

3. สิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยว (Amenities) พบว่าชุมชนบ้านอุบลพัฒนา แม้มีสิ่งอำนวยความสะดวกบางประการแต่ยังไม่เพียงพอ และยังขาดบางสิ่งที่เป็น เช่น ศาลา ที่พักร่ม และจุดชมวิว ซึ่งอาจจะพัฒนาเพิ่มเติมในอนาคต ที่พักในพื้นที่มีสิ่งอำนวยความสะดวก ห้องพักร่มที่สะดวกสบาย มีบริการรถรับส่ง มีร้านขายของฝากจากผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น

4. การบริการเบ็ดเตล็ด (Ancillary) พบว่ามีการพัฒนาบริการเบ็ดเตล็ด ได้แก่ การชำระเงินผ่านแอปพลิเคชัน ตู้ ATM แต่ยังมีบริการที่สำคัญซึ่งขาดแคลนหรือไม่เพียงพอ เช่น ศูนย์บริการข้อมูลร้านอาหารขนาดใหญ่ และโรงพยาบาล ซึ่งอาจเป็นข้อจำกัดในการรองรับนักท่องเที่ยวที่ต้องการบริการพื้นฐาน ในการพัฒนาในอนาคต จำเป็นต้องมีการพัฒนาและขยายบริการในด้านต่าง ๆ เพื่อให้การท่องเที่ยวในพื้นที่สามารถรองรับนักท่องเที่ยวได้ในระดับที่กว้างขวาง และตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวได้ดียิ่งขึ้น

5. ที่พักแรม (Accommodation) พบว่า การบริการที่พักแรมในหลายพื้นที่ของอำเภอวังน้ำเขียวยังไม่เพียงพอในการรองรับนักท่องเที่ยว โดยเฉพาะในส่วนของ โรงแรม รีสอร์ท โฮมสเตย์ และ จุดกางเต็นท์ แต่มีแนวโน้มที่จะมีการพัฒนาและปรับเพิ่มที่พักในอนาคต โดยเฉพาะการพัฒนาในรูปแบบแคมป์ปิ้งและโฮมสเตย์เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวที่เพิ่มมากขึ้นในอนาคต

6. กิจกรรมทางการท่องเที่ยว (Activities) พบว่าการท่องเที่ยวในจังหวัดนครราชสีมา โดยเฉพาะในอำเภอวังน้ำเขียว มีความหลากหลายในการจัดกิจกรรมที่สะท้อนเอกลักษณ์และอัตลักษณ์ของท้องถิ่นอย่างชัดเจน ซึ่งประกอบด้วยกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมท้องถิ่น เช่น การจุดบั้งไฟ ประเพณีบุญบั้งไฟ และ

การชมดอกเบญจมาศ รวมไปถึงกิจกรรมทางการเกษตร เช่น การเก็บงุ่นและการเรียนรู้การปลูกงุ่นอย่างมืออาชีพ กิจกรรมเหล่านี้ไม่เพียงแต่ดึงดูดนักท่องเที่ยวให้มาเยี่ยมชม แต่ยังเสริมสร้างความเข้าใจในวิถีชีวิตและวัฒนธรรมท้องถิ่น โดยมีแผนพัฒนาในอนาคตเพื่อให้การท่องเที่ยวในพื้นที่นี้มีความหลากหลาย

วัตถุประสงค์ ข้อที่ 2 เพื่อศึกษาพฤติกรรม ความต้องการของนักท่องเที่ยวต่อการพัฒนาการท่องเที่ยว ชุมชนบ้านอุบลพัฒนา อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา

ตารางที่ 1 แสดงลักษณะทางประชากรศาสตร์ของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยว ชุมชนบ้านอุบลพัฒนา
อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา

ลักษณะทางประชากรศาสตร์ของนักท่องเที่ยว	จำนวน	ร้อยละ
เพศ หญิง	127	63.50
อายุ 20-29 ปี	122	61.00
ระดับการศึกษา ปริญญาตรี	133	66.50
อาชีพ นักเรียน/นักศึกษา	137	68.50
ภูมิลำเนาที่อาศัยอยู่ปัจจุบัน	161	80.50
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ		
รายได้เฉลี่ยต่อเดือน น้อยกว่าหรือเท่ากับ 15,000 บาท	137	68.50

ตารางที่ 2 แสดงพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวในชุมชนบ้านอุบลพัฒนา อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา

ลักษณะพฤติกรรมของนักท่องเที่ยว	จำนวน	ร้อยละ
จำนวนครั้งที่ท่านเคยมาท่องเที่ยวชุมชนบ้านอุบลพัฒนา อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา ครั้งแรก	125	62.50
ลักษณะการเดินทางมาท่องเที่ยว ชุมชนบ้านอุบลพัฒนา อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมาของท่านในครั้งนี้ เพื่อน/กลุ่มเพื่อน	101	42.10
จำนวนผู้ร่วมเดินทางมาท่องเที่ยว ชุมชนบ้านอุบลพัฒนา อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา与您ในครั้งนี้ 1-5 คน	146	73.40
ท่านพักแรมค้างคืน ในการเดินทางมาท่องเที่ยว ชุมชนบ้านอุบลพัฒนา อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมาครั้งนี้ ไม่ได้พักแรม	119	59.50
ระยะเวลาในการเดินทาง ชุมชนบ้านอุบลพัฒนา อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมาของท่านในครั้งนี้ 1 คืน	166	83.00

ลักษณะพฤติกรรมของนักท่องเที่ยว	จำนวน	ร้อยละ
ท่านจะกลับมาท่องเที่ยว ชุมชนบ้านอุบลพัฒนา อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา อีกหรือไม่ ค่าใช้จ่ายต่อคนในการเดินทางมาท่องเที่ยว ชุมชนบ้านอุบลพัฒนา อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา (เฉพาะค่าใช้จ่ายใน ชุมชนบ้านอุบลพัฒนา อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา) 1,000-2,000 บาท	87	43.50
ท่านจะกลับมาท่องเที่ยว ชุมชนบ้านอุบลพัฒนา อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา อีกหรือไม่ กลับมา	170	85.0

ตารางที่ 3 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความต้องการของนักท่องเที่ยว

ประเด็นความต้องการ	ระดับความต้องการ					รวม	เฉลี่ย	SD
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
	5	4	3	2	1			
1. การได้สัมผัสชีวิตของคนในชุมชนบริเวณแหล่งท่องเที่ยว	120	65	13	1	1	200	4.51	0.68
2. ความร่มรื่นของต้นไม้ ดอกไม้ภายในแหล่งท่องเที่ยว	126	63	9	2	-	200	4.55	0.67
3. ความหลากหลายของสินค้าและของที่ระลึก	109	70	18	3	-	200	4.42	0.71
4. สภาพของถนนในเส้นทางที่เดินทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว	88	64	43	2	3	200	4.16	0.89
5. ป้ายบอกเส้นทางในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว	100	81	14	5	-	200	4.38	0.72
6. ความเพียงพอของระบบคมนาคมขนส่งโดยสาร	80	76	37	5	2	200	4.13	0.87
7. ความสะอาดในช่วงเวลาในการเข้าเยี่ยมชมแหล่งท่องเที่ยว	109	70	17	2	2	200	4.41	0.77
8. ความปลอดภัยของถนน	91	71	37	1	-	200	4.26	0.77

ประเด็นความต้องการ	ระดับความต้องการ					รวม	เฉลี่ย	SD
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
			3	2	1			
	5	4						
9. การจัดการด้านจราจรในบริเวณแหล่งท่องเที่ยว	107	67	20	4	2	200	4.36	0.82

วัตถุประสงค์ ข้อที่ 3 เสนอแนวทางการพัฒนาชุมชนบ้านอุบลพัฒนา อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา ให้เป็นจุดหมายปลายทางในการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ทั้งในแง่ของเศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม

การพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจ

1. การสร้างแหล่งรายได้ให้แก่ชุมชน การพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในพื้นที่ที่สามารถช่วยสร้างแหล่งรายได้ใหม่ให้กับชาวบ้าน เช่น การเปิดร้านอาหารที่ใช้ผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น การขายสินค้าพื้นเมือง หรือบริการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ เช่น การเดินป่า หรือการท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่เน้นการเรียนรู้วิถีชีวิตและการทำเกษตรแบบยั่งยืน

2. การสร้างงานและโอกาสทางอาชีพ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานการท่องเที่ยว เช่น ที่พัก โฮมสเตย์ และการจัดกิจกรรมสำหรับนักท่องเที่ยว จะช่วยให้ชุมชนมีโอกาสสร้างงานและมีรายได้เสริมจากการบริการนักท่องเที่ยว

3. การส่งเสริมการตลาดท่องเที่ยว การใช้สื่อออนไลน์และการทำประชาสัมพันธ์ เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวจากทั้งในประเทศและต่างประเทศให้มาชุมชนบ้านอุบลพัฒนา โดยสามารถจัดกิจกรรมต่าง ๆ เช่น งานเทศกาลหรือกิจกรรมพิเศษที่เกี่ยวกับวัฒนธรรมท้องถิ่นเพื่อดึงดูดความสนใจ

การพัฒนาทางด้านสิ่งแวดล้อม

1. การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ในการพัฒนาการท่องเที่ยว ควรมีการกำหนดกฎระเบียบที่ชัดเจนในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เช่น การจำกัดจำนวนผู้เข้าชมในแต่ละวัน การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่มีการคำนึงถึงความยั่งยืนในด้านสิ่งแวดล้อม รวมถึงการปลูกฝังการท่องเที่ยวที่มีความรับผิดชอบต่อ (Responsible Tourism)

2. การส่งเสริมการใช้พลังงานและทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การส่งเสริมให้มีการใช้พลังงานทดแทน เช่น แผงโซลาร์เซลล์ในที่พัก การใช้น้ำฝนในการเกษตรกรรม หรือการท่องเที่ยว และการลดการใช้พลาสติกหรือวัสดุที่ไม่ย่อยสลาย

3. การศึกษาและการมีส่วนร่วมของชุมชน ให้ชุมชนมีบทบาทในการจัดการการท่องเที่ยว โดยการอบรมและการให้ความรู้แก่ชาวบ้านเกี่ยวกับการรักษาสิ่งแวดล้อมและการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ และสร้างความตระหนักถึงความสำคัญของการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน

แนวทางการพัฒนาชุมชนบ้านอุบลพัฒนา อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา ให้เป็นจุดหมายปลายทางในการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

1. การสร้างสมดุลระหว่างการท่องเที่ยวและการอนุรักษ์ธรรมชาติ โดยการจัดตั้งระบบการท่องเที่ยวที่มีการควบคุมและตรวจสอบให้มั่นใจว่าไม่เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม เช่น การจำกัดการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวที่เปราะบาง หรือการใช้แนวทางการท่องเที่ยวที่ให้ความสำคัญกับการอนุรักษ์ธรรมชาติและทรัพยากร

2. การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่ยั่งยืน เช่น การพัฒนาที่พักแบบโฮมสเตย์ที่คำนึงถึงการใช้วัสดุธรรมชาติหรือวัสดุที่ยั่งยืน การสร้างเส้นทางท่องเที่ยวที่สะดวกและปลอดภัย เช่น เส้นทางเดินป่าหรือเส้นทางจักรยานที่ได้รับการออกแบบให้มีความยั่งยืน

3. การประสานงานระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และชุมชน: การสร้างความร่วมมือระหว่างองค์กรท้องถิ่นและหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง รวมถึงการร่วมมือกับภาคเอกชนที่สามารถนำเสนอเทคโนโลยีหรือแนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

4. การส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม โดยการอนุรักษ์และส่งเสริมประเพณี วัฒนธรรมท้องถิ่น หรือการทำเกษตรกรรมแบบยั่งยืนที่นักท่องเที่ยวสามารถมีส่วนร่วมได้ เช่น การทำอาหารท้องถิ่น การเรียนรู้การปลูกพืชแบบยั่งยืน หรือการสาธิตวิถีชีวิตในท้องถิ่น

อภิปรายผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ ข้อที่ 1 เพื่อศึกษาศักยภาพในการพัฒนาชุมชนบ้านอุบลพัฒนา อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา ให้เป็นจุดหมายปลายทางในการท่องเที่ยว พบว่า ชุมชนมีเอกลักษณ์โดดเด่นในด้านแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติและวิถีชีวิตท้องถิ่น โดยสามารถแบ่งออกเป็น 6 ด้านหลัก ได้แก่ สิ่งดึงดูดทางการท่องเที่ยว (Attractions) การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว (Accessibility) สิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยว (Amenities) การบริการเบ็ดเตล็ด (Ancillary) ที่พักแรม (Accommodation) และกิจกรรมทางการท่องเที่ยว (Activities) ซึ่งสอดคล้องกับรจนกร ทรัพย์ประเสริฐ (2565) ศึกษาเรื่องปัจจัยองค์ประกอบของแหล่งท่องเที่ยวที่มีอิทธิพลต่อภาพลักษณ์ของแหล่งเที่ยวเชิงสุขภาพจังหวัดกระบี่ ผลการศึกษาพบว่า 1) องค์ประกอบของแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ จังหวัดกระบี่ ด้านสิ่งดึงดูด (Attractions) จากความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทยในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยหัวข้อแหล่งท่องเที่ยวมีกิจกรรมแช่น้ำพุร้อนที่สระมรกต น้ำตกร้อน และน้ำพุร้อนเค็มที่ดึงดูดให้มาท่องเที่ยวมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด 2) ภาพลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของ

จังหวัดกระบี่ ที่ได้จากความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทย ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก นักท่องเที่ยวแสดงความคิดเห็นในสื่อสังคมออนไลน์ต่อกิจกรรมการท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในจังหวัดกระบี่เป็นจำนวนมากที่สุด 3) องค์ประกอบของแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพด้านสิ่งดึงดูด ด้านความสามารถในการเข้าถึง ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านการให้บริการ ด้านกิจกรรม และด้านที่พัก มีอิทธิพลต่อภาพลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

วัตถุประสงค์ ข้อที่ 2 เพื่อศึกษาพฤติกรรม ความต้องการของนักท่องเที่ยวต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชนบ้านอุบลพัฒนา อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา พบว่า นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวชุมชนบ้านอุบลพัฒนา อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา ส่วนใหญ่เป็นผู้หญิง อยู่ในช่วงอายุ 20-29 ระดับการศึกษาปริญญาตรี มีอาชีพเป็นนักเรียน/นักศึกษา ภูมิลำเนาที่อาศัยอยู่ในปัจจุบัน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนส่วนใหญ่ไม่น้อยกว่าหรือเท่ากับ 15,000 บาท สถานภาพส่วนใหญ่โสด ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ สุขญา จันทรแสง และมัลลิกา ธรรมจริยาวัฒน์ (2562) พบว่า ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ส่งผลต่อพฤติกรรมการกลับมาท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยในแหล่งท่องเที่ยวบรรพชีวิน “อุทยานธรณีโคราช (Khorat Geopark)” จังหวัดนครราชสีมา กล่าวคือ นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย มีอายุต่ำกว่าหรือเทียบเท่ากับ 20 ปี ส่วนใหญ่เป็นนักเรียน/นักศึกษา มีระดับการศึกษาปริญญาตรี

พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวในชุมชนบ้านอุบลพัฒนา อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา

นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวส่วนใหญ่เดินทางมาท่องเที่ยวชุมชนบ้านอุบลพัฒนา อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา เป็นครั้งแรก มีลักษณะการเดินทางมาท่องเที่ยวชุมชนบ้านอุบลพัฒนาพร้อมกับเพื่อน/กลุ่มเพื่อน มีผู้ร่วมเดินทางมาท่องเที่ยว-จำนวน 1-5 คน ส่วนการพักผ่อนในการเดินทางมาท่องเที่ยวส่วนใหญ่ไม่ได้พักผ่อนพัก แต่หากมีการพักผ่อน ระยะเวลาที่พักผ่อนในการเดินทางมาท่องเที่ยว จำนวน 1 คืน มีค่าใช้จ่ายในการเดินทางมาท่องเที่ยวในช่วง 1,000-2,000 บาท ส่วนใหญ่จะกลับมาท่องเที่ยวในชุมชนบ้านอุบลพัฒนา อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของภคมน หงส์คู (2565) เรื่อง พฤติกรรมการท่องเที่ยวและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยในการท่องเที่ยวย่านเมืองเก่า จังหวัดสงขลา ผลการศึกษาพฤติกรรมการท่องเที่ยวของกลุ่มนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวหรือใช้บริการทางการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวโดยชุมชน จังหวัดสงขลา พบว่า วัตถุประสงค์ในการท่องเที่ยวส่วนใหญ่มาท่องเที่ยวเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ ส่วนใหญ่เดินทางมาท่องเที่ยวด้วยรถยนต์ส่วนบุคคล โดยมีสมาชิกที่ร่วมเดินทางท่องเที่ยวมีจำนวน 2-3 คน ส่วนใหญ่เดินทางมาท่องเที่ยว 1-2 ครั้งต่อปี มีค่าใช้จ่ายทั้งหมดในการท่องเที่ยวเฉลี่ยต่อครั้งต่อคน น้อยกว่า 2,000 บาท โดยนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่จะรู้จักแหล่งท่องเที่ยว ผ่านเฟซบุ๊ก (Facebook) เว็บไซต์ (Web Site) เพื่อนและครอบครัว

ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวชุมชนบ้านอุบลพัฒนา อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา

นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ที่เดินทางมาท่องเที่ยวในชุมชนบ้านอุบลพัฒนา อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา มีความสนใจใฝ่รู้อย่างสูงและต้องการเข้าร่วมกิจกรรมเกือบทุกวัน และมีความสะดวกในการเดินทาง คือ ระยะทางการเดินทางไม่ไกลจากกรุงเทพมหานครมากนัก แต่นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีความเห็นว่าร้านอาหารที่ให้บริการนักท่องเที่ยวมีค่อนข้างน้อย และต้องการให้มีที่พักแรมแบบรีสอร์ทเพิ่มมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของมนต์ศิระ จรุงสุทธิ (2565) เรื่อง ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อชุมชนตลาดน้อย กรุงเทพมหานคร ในมิติด้านสิ่งแวดล้อม ผลการวิเคราะห์พฤติกรรม และความต้องการของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในพื้นที่ชุมชนตลาดน้อย กรุงเทพมหานคร โดยนักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความปลอดภัยของชุมชนตลาดน้อยว่า ความปลอดภัยโดยรวมของชุมชนตลาดน้อยยังต้องปรับปรุง และเมื่อพิจารณาเรื่องความปลอดภัยในแต่ละด้าน นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่คิดว่า ชุมชนตลาดน้อยยังไม่มีป้ายประชาสัมพันธ์หรือคำเตือนเพื่อให้นักท่องเที่ยวปฏิบัติตามเพื่อความปลอดภัย อีกทั้งชุมชนตลาดน้อยยังมีเจ้าหน้าที่คอยดูแลรักษาความปลอดภัยให้แก่นักท่องเที่ยวน้อยมาก รวมถึงชุมชนตลาดน้อยยังไม่มีศูนย์ประชาสัมพันธ์และประสานงานด้านข้อมูล ความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว และตลาดน้อยยังไม่มีจุดที่ให้บริการด้านปฐมพยาบาลนักท่องเที่ยวโดยตรง

ความต้องการของนักท่องเที่ยวในพื้นที่ชุมชนบ้านอุบลพัฒนา อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา ทุกข้ออยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ ความร่มรื่นของต้นไม้ ดอกไม้ภายในแหล่งท่องเที่ยว การได้สัมผัสชีวิตของคนในชุมชนบริเวณแหล่งท่องเที่ยว ความหลากหลายของสินค้าและของที่ระลึก ความสะอาดในช่วงเวลาในการเข้าเยี่ยมชมแหล่งท่องเที่ยว ป้ายบอกเส้นทางในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว การจัดการด้านจราจรในบริเวณแหล่งท่องเที่ยว สภาพของถนนในเส้นทางที่เดินทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว ความเพียงพอของระบบคมนาคมขนส่งโดยสาร และความปลอดภัยของถนน ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของจิราพร คงรอด และคณะ (2561) เรื่อง การวิเคราะห์พฤติกรรมและความต้องการของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในพื้นที่ชุมชนลุ่มน้ำคลองป่าพะยอม – คลองท่าแนะ จังหวัดพัทลุง ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลด้านความต้องการในด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ พบว่านักท่องเที่ยวมีระดับความต้องการในด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว ด้านอาหารพื้นบ้านมากที่สุด รองลงมาคือด้านงานฝีมือท้องถิ่น ด้านวิถีชุมชน และด้านเกษตรกรรมตามลำดับ แผนภูมิแสดงระดับความต้องการในด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ พบว่าระดับความต้องการของนักท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ที่มีต่อกิจกรรมแต่ละด้าน นักท่องเที่ยวที่มีอายุ สถานภาพสมรสต่างกัน นักท่องเที่ยวจะมีความต้องการที่ต่างกัน ส่วนระดับความต้องการของนักท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ด้านกิจกรรม ที่มีเพศ อาชีพ ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน

ประเภทกลุ่มต่างกัน นักท่องเที่ยวมีความต้องการไม่แตกต่างกัน โดยนักท่องเที่ยวที่มีอายุต่ำกว่า 20-35 ปี ส่วนใหญ่จะความสนใจในกิจกรรมการท่องเที่ยวเกี่ยวกับอาหารพื้นบ้าน ในขณะที่กลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีอายุมากกว่า 40 ปีขึ้นไปจะมีความสนใจในด้านเกษตรกรรม

วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาชุมชนบ้านอุบลพัฒนา อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา ให้เป็นจุดหมายปลายทางในการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ทั้งในแง่ของเศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม

การพัฒนาชุมชนบ้านอุบลพัฒนาให้เป็นจุดหมายปลายทางในการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนทั้งในแง่ของเศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อมนั้นเป็นกระบวนการที่ต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ทั้งในระดับท้องถิ่น รัฐบาล และภาคเอกชน รวมถึงการให้ความสำคัญกับการสร้างความตระหนักรู้และการมีส่วนร่วมของชุมชนในการดูแลและรักษาทรัพยากรธรรมชาติให้คงอยู่ตลอดไป ซึ่งสอดคล้องกับเมธธาวิณ พลโยธิน (2565) ศึกษาเรื่องแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนอย่างยั่งยืน กรณีศึกษา ชุมชนไผ่ดำ บ้านนาป่าหนาด อำเภอเขียงคาน จังหวัดเลย พบว่า การมีส่วนร่วมของคนในชุมชนในปัจจุบัน ชุมชนมีรายได้จากการท่องเที่ยว คือ กลุ่มทอผ้า กลุ่มรถอีแต็ก กลุ่มสมุนไพร ศูนย์วัฒนธรรมไผ่ดำ บ้านพิพิธภัณฑสถานบ้านนาป่าหนาด และถนนคนเดินบ้านนาป่าหนาด แต่ชุมชนยังขาดคนอาสาในการเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมการท่องเที่ยว และเนื่องจากการจัดการการท่องเที่ยวที่ยังไม่เป็นระบบ ทำให้รายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นจากกลุ่มที่ได้รับประโยชน์โดยตรงเท่านั้น ชาวบ้านไม่ค่อยได้เข้ามามีส่วนร่วม เนื่องจากไม่ได้รับการประสานงานจากผู้นำชุมชน จึงอาจไม่รับรู้การเดินทางเข้ามาของนักท่องเที่ยว ดังนั้นควรมีการเปิดโอกาสให้คนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมการท่องเที่ยว เน้นการส่งเสริมการมีส่วนร่วมการเสริมสร้าง ศักยภาพชุมชนในการพัฒนา โดยการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้ร่วมวางแผนการบริหารจัดการการท่องเที่ยว เพื่อประโยชน์ของตนเองและชุมชน สร้างความเข้มแข็งของชุมชนให้สามารถพึ่งพาตนเอง ยกระดับรายได้และคุณภาพชีวิตของคนในชุมชนและท้องถิ่น จะต้องเกิดการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐและเอกชน องค์การบริหารส่วนตำบล ตลอดจนถึงผู้คนในชุมชนท้องถิ่นที่จะต้องเข้ามาเสริมบทบาทของภาครัฐ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความช่วยเหลือในการวางแผนและการดำเนินกิจกรรมการท่องเที่ยว เพื่อเน้นการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวให้เกิดการแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ระหว่างชุมชนกับนักท่องเที่ยว เพื่อส่งเสริมชุมชนให้มีศักยภาพในการปฏิบัติงานได้อย่างยั่งยืน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะของการวิจัย

1. ควรส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกที่ได้มาตรฐาน เพื่อให้การเดินทางท่องเที่ยวภายในจังหวัดมีความสะดวกมากขึ้น
2. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้านการสนับสนุนและการสร้างองค์ความรู้ให้กับชุมชนสามารถนำโครงการไปดำเนินการอบรมในเรื่องที่ชุมชนต้องการพัฒนาได้อย่างเหมาะสม
3. พัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกให้เพียงพอ เช่น ศูนย์ข้อมูลนักท่องเที่ยว บ้ายแนะนำสถานที่ท่องเที่ยว และร้านขายของที่ระลึก
4. สนับสนุนการจัดเก็บข้อมูลนักท่องเที่ยวเพื่อนำมาใช้ในการวางแผนพัฒนาอย่างเป็นระบบ

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

จากการศึกษาในครั้งนี้ นอกจากผลการศึกษาที่ได้รับแล้ว ผู้ศึกษาได้พบประเด็นอื่น ๆ ที่น่าสนใจและคาดว่าจะประโยชน์ต่อผู้ประสงค์จะนำผลการศึกษาในครั้งนี้ไปขยายเพื่อเป็นประเด็นศึกษาต่อในโอกาสต่อไป จึงขอเสนอแนะ ดังนี้

1. ศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ เพื่อให้นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวในชุมชนบ้านอุบลพัฒนาได้ทำกิจกรรมร่วมกับคนในชุมชน เพื่อเป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ให้เกิดความยั่งยืนต่อไป
2. แนวทางการพัฒนาโฮมสเตย์ให้เป็นมาตรฐานการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในชุมชนบ้านอุบลพัฒนา
3. แนวทางพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในชุมชนบ้านอุบลพัฒนา

เอกสารอ้างอิง

- จิราพร คงรอด และคณะ. (2561). *การวิเคราะห์พฤติกรรมและความต้องการของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในพื้นที่ชุมชนลุ่มน้ำคลองป่าพะยอม – คลองท่าแนะ จังหวัดพัทลุง*. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.).
- ภคมน หงส์คุ. (2565). *พฤติกรรมการท่องเที่ยวและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยในการท่องเที่ยวย่านเมืองเก่า จังหวัดสงขลา*. (วิทยานิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, คณะการท่องเที่ยวและการโรงแรม, สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว.
- เมษัธวีน พลโยธิน และคณะ. (2565). *แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนอย่างยั่งยืน กรณีศึกษาชุมชนไทดำ บ้านนาป่าหนาด อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย*. วารสารสุขโขทัยธรรมาธิราช, 18(1), 1-25.

- มนต์ศิริ จรุงสุทธิ. (2565). *ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อชุมชนตลาดน้อยกรุงเทพมหานคร*. (วิทยานิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, คณะการท่องเที่ยวและการโรงแรม, สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว.
- รจนกร ทรัพย์ประเสริฐ. (2565). *ปัจจัยองค์ประกอบของแหล่งท่องเที่ยวที่มีอิทธิพลต่อภาพลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพจังหวัดกระบี่*. (วิทยานิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, คณะการท่องเที่ยวและการโรงแรม, สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว.
- ศิรินันท์ พงษ์รินทร์ และคณะ. (2559). *แนวทางในการพัฒนาศักยภาพการจัดการท่องเที่ยว อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา*. วารสารวิทยาลัยบัณฑิตศึกษากิจการ มหวิทยาลัยขอนแก่น, 9(1), 234-259.
- สุชญา จันทรแสง และ มัลลิกา ธรรมจริยาวัฒน์. (2562). *การศึกษาความประทับใจในการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีผลต่อพฤติกรรมการกลับมาท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวบรรพชีวิน “อุทยานธรณีโคราช(Khorat Geopark)” จังหวัดนครราชสีมา*. สืบค้น 2568, สิงหาคม 18, จาก http://www.ba-abstract.ru.ac.th/AbstractPdf/2561-5-7_1564994885.pdf